

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ

YASAMA DÖNEMİ

24

YASAMA YILI

2

SIRA SAYISI: 59

Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Afganistan İslam Cumhuriyeti Hükümeti Arasında Enerji ve Mineral Kaynaklar Alanında İşbirliğine Yönelik Mutabakat Zaptının Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Tasarısı ve Dışişleri Komisyonu Raporu
(1/295)

İÇİNDEKİLER

Sayfa

- **1/295 Esas Numaralı Tasarının**
  - TBMM Başkanlığına Sunuş Yazısı 4
  - Gerekçesi 4
- **Dışişleri Komisyonu Raporu** 5
- **Tasarı Metni** 6
- **Dışişleri Komisyonunun Kabul Ettiği Metin** 6
- **Mutabakat Zaptı Metni** 7

T.C.

Başbakanlık

Kanunlar ve Kararlar

Genel Müdürlüğü

6/9/2011

Sayı: B.02.0.KKG.0.10/101-375/2869

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞINA

Dışişleri Bakanlığınca hazırlanan ve Başkanlığınıza arzı Bakanlar Kurulunca 22/8/2011 tarihinde kararlaştırılan “Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Afganistan İslam Cumhuriyeti Hükümeti Arasında Enerji ve Mineral Kaynaklar Alanında İşbirliğine Yönelik Mutabakat Zaptının Onaylanmasının Uygun Bulduğuna Dair Kanun Tasarısı” ile gerekçesi ilişikte gönderilmiştir.

Gereğini arz ederim.

Recep Tayyip Erdoğan

Başbakan

HAVALE EDİLDİĞİ KOMİSYONLAR	
(1/295)	
ESAS:	Dışişleri Komisyonu
TALİ:	Sanayi, Ticaret, Enerji, Tabii Kaynaklar, Bilgi ve Teknoloji Komisyonu

GEREKÇE

"Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Afganistan İslam Cumhuriyeti Hükümeti Arasında Enerji ve Mineral Kaynaklar Alanında İşbirliğine Yönelik Mutabakat Zaptı", iki ülke arasında enerji ve mineral kaynaklar alanında uzun dönemli ve kapsamlı bir işbirliğinin geliştirilmesi amacıyla 17 Şubat 2011 tarihinde Ankara'da imzalanmıştır.

Söz konusu Mutabakat Zaptı ile; Taraflar arasında, petrol ve doğal gaz arama ve üretim alanlarında araştırma, hidrokarbonların geliştirilmesi, büyük ölçekli madencilik faaliyetleri de dahil olmak üzere maden arama ve çıkarma, çeşitli alanlarda eğitimler, jeolojik haritalama ve araştırma konularında işbirliğinin teşvik edilmesi öngörülmektedir.

Ayrıca anılan Mutabakat Zaptı kapsamında Türkiye ile Afganistan arasındaki enerji ve ekonomik işbirliğinin geliştirilmesi doğrultusunda, Türk firmalarının madencilik ve madencilikle ilgili faaliyet alanlarında Afganistan'da yatırım yapmaları halinde, firmalarımız için güvenlik dahil olmak üzere, uygun yatırım ortamının araştırılması konusunda Afgan Hükümeti gerekli tedbirleri alma taahhüdünde bulunmaktadır.

Dışişleri Komisyonu Raporu

Türkiye Büyük Millet Meclisi
Dışişleri Komisyonu
Esas No: 1/295
Karar No: 61

4 Kasım 2011

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞINA

Dışişleri Bakanlığı tarafından hazırlanarak Bakanlar Kurulunca 6/9/2011 tarihinde Türkiye Büyük Millet Meclisine sunulan ve Başkanlıkça 1/10/2011 tarihinde tali komisyon olarak Sanayi, Ticaret, Enerji, Tabii Kaynaklar, Bilgi ve Teknoloji Komisyonuna, esas komisyon olarak da Komisyonumuza havale edilen "Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Afganistan İslam Cumhuriyeti Hükümeti Arasında Enerji ve Mineral Kaynaklar Alanında İşbirliğine Yönelik Mutabakat Zaptının Onaylanmasının Uygun Bulduğuna Dair Kanun Tasarısı" Komisyonumuzun 2/11/2011 tarihli 8 inci toplantısında Dışişleri Bakanlığı ile Enerji ve Tabii Kaynaklar Bakanlığı temsilcilerinin de katılımlarıyla görüşülmüştür.

Tasarı ve gerekçesi incelendiğinde, 17 Şubat 2011 tarihinde imzalanan Mutabakat Zaptı ile iki Ülke arasında enerji ve mineral kaynaklar alanında uzun dönemli ve kapsamlı bir işbirliğinin geliştirilmesinin amaçlandığı anlaşılmaktadır.

Komisyonumuzda Tasarının tümü üzerinde yapılan görüşmelerde,

- Afganistan'ın petrol bakımından üretimin sınırlı kaldığı fakat madenler ve doğal gaz açısından önemli potansiyele sahip bir Ülke olduğu, bu anlamda, Afganistan'ın maden kaynaklarının bir kısmının Ülkemiz firmaları tarafından işletilmesinin Afganistan ile ilişkilerimize önemli katkılarının olacağı,

- Mutabakat Zaptı ile Tarafların petrol ve doğal gaz arama ve üretim alanlarında araştırma, hidrokarbonların geliştirilmesi, büyük ölçekli madencilik faaliyetleri de dahil olmak üzere maden arama ve çıkarma, jeolojik haritalama gibi konularda kapsamlı işbirliği gerçekleştirecekleri,

- Mutabakat Zaptı ile Afgan Hükümetinin Türk firmalarına güvenlik dahil olmak üzere uygun yatırım koşulları sağlamak bakımından tedbir alma taahhüdü altına girdiği ifade edilmiştir.

Tasarının tümü üzerindeki görüşmelerin ardından Tasarı ve gerekçesi Komisyonumuzca benimsenerek oy birliği ile maddelerin görüşülmesine geçilmiştir.

Tasarının 1 inci, 2 nci, 3 üncü maddeleri ile tümü aynen ve oy birliği ile kabul edilmiştir.

Komisyon üyelerinden Aksaray Milletvekili Ali Rıza Alaboyun ve İstanbul Milletvekili Ahmet Berat Çonkar'ın Komisyon raporu üzerine özel sözcüler olarak atanması Komisyon tarafından kabul edilmiştir.

Raporumuz, Genel Kurulun onayına sunulmak üzere Yüksek Başkanlığa saygı ile arz olunur.

Başkan	Sözcü	Kâtip
<i>Volkan Bozkır</i>	<i>Osman Aşkın Bak</i>	<i>Gönül Bekin Şahkulubey</i>
İstanbul	İstanbul	Mardin
Üye	Üye	Üye
<i>Ali Rıza Alaboyun</i>	<i>Mehmet Ali Ediboğlu</i>	<i>Sinan Oğan</i>
Aksaray	Hatay	Iğdır
(Bu raporun özel sözcüsü)		
Üye	Üye	Üye
<i>Ahmet Berat Çonkar</i>	<i>İsmail Safi</i>	<i>Osman Oktay Ekşi</i>
İstanbul	İstanbul	İstanbul
(Bu raporun özel sözcüsü)		
Üye	Üye	Üye
<i>Osman Taney Korutürk</i>	<i>Rıfat Sait</i>	<i>Abdullah Çalışkan</i>
İstanbul	İzmir	Kırşehir
Üye	Üye	Üye
<i>İdris Bal</i>	<i>Aytuğ Atıcı</i>	<i>Hasan Karal</i>
Kütahya	Mersin	Rize

HÜKÜMETİN TEKLİF ETTİĞİ METİN

**TÜRKİYE CUMHURİYETİ HÜKÜMETİ İLE
AFGANİSTAN İSLAM CUMHURİYETİ
HÜKÜMETİ ARASINDA ENERJİ VE MİNERAL
KAYNAKLAR ALANINDA İŞBİRLİĞİNE YÖNELİK MUTABAKAT ZAPTININ
ONAYLANMASININ UYGUN BULUNDUĞUNA
DAİR KANUN TASARISI**

MADDE 1- (1) 17 Şubat 2011 tarihinde Ankara’da imzalanan “Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Afganistan İslam Cumhuriyeti Hükümeti Arasında Enerji ve Mineral Kaynaklar Alanında İşbirliğine Yönelik Mutabakat Zaptı”nın onaylanması uygun bulunmuştur.

MADDE 2- (1) Bu Kanun yayımı tarihinde yürürlüğe girer.

MADDE 3- (1) Bu Kanun hükümlerini Bakanlar Kurulu yürütür.

DIŞIŞLERİ KOMİSYONUNUN
KABUL ETTİĞİ METİN

**TÜRKİYE CUMHURİYETİ HÜKÜMETİ İLE
AFGANİSTAN İSLAM CUMHURİYETİ
HÜKÜMETİ ARASINDA ENERJİ VE MİNERAL
KAYNAKLAR ALANINDA İŞBİRLİĞİNE YÖNELİK MUTABAKAT ZAPTININ
ONAYLANMASININ UYGUN BULUNDUĞUNA
DAİR KANUN TASARISI**

MADDE 1- Tasarının 1 inci maddesi Komisyonumuzca aynen kabul edilmiştir.

MADDE 2- Tasarının 2 nci maddesi Komisyonumuzca aynen kabul edilmiştir.

MADDE 3- Tasarının 3 üncü maddesi Komisyonumuzca aynen kabul edilmiştir.

Recep Tayyip Erdoğan

Başbakan

Başbakan Yardımcısı

B. Arınç

Başbakan Yardımcısı

B. Bozdağ

Avrupa Birliği Bakanı

E. Bağış

Çevre ve Şehircilik Bakanı

E. Bayraktar

Enerji ve Tabii Kaynaklar Bakanı

T. Yıldız

Gümrük ve Ticaret Bakanı

H. Yazıcı

Kültür ve Turizm Bakanı

E. Günay

Milli Savunma Bakanı

İ. Yılmaz

Başbakan Yardımcısı

A. Babacan

Adalet Bakanı

S. Ergin

Bilim, Sanayi ve Teknoloji Bakanı

N. Ergün

Dışişleri Bakanı V.

T. Yıldız

Gençlik ve Spor Bakanı

S. Kılıç

İçişleri Bakanı

İ. N. Şahin

Maliye Bakanı

M. Şimşek

Orman ve Su İşleri Bakanı

V. Eroğlu

Ulaştırma Bakanı

B. Yıldırım

Başbakan Yardımcısı

B. Atalay

Aile ve Sosyal Politikalar Bakanı

F. Şahin

Çalışma ve Sosyal Güvenlik Bakanı

F. Çelik

Ekonomi Bakanı

M. Z. Çağlayan

Gıda, Tarım ve Hayvancılık Bakanı

M. M. Eker

Kalkınma Bakanı

C. Yılmaz

Milli Eğitim Bakanı

Ö. Dinçer

Sağlık Bakanı

R. Akdağ

**TÜRKİYE CUMHURİYETİ HÜKÜMETİ İLE
AFGANİSTAN İSLAM CUMHURİYETİ HÜKÜMETİ**

ARASINDA

**ENERJİ VE MİNERAL KAYNAKLAR ALANINDA İŞBİRLİĞİNE YÖNELİK
MUTABAKAT ZAPTI**

Türkiye Cumhuriyeti Hükümetini temsilen, Enerji ve Tabii Kaynaklar Bakanlığı ve Afganistan İslam Cumhuriyetini temsilen, Madenler Bakanlığı (bundan böyle tek başına "Taraflar" olarak anılacaktır),

Kendi ülke ekonomilerinin sürdürülebilir kalkınması ve halklarının güvenlik ve refahı için güçlü enerji ve mineral kaynaklar ortaklığının önemini kaydederek,

İki ülke arasında, enerji ve mineral kaynaklar alanında uzun dönemli ve kapsamlı bir işbirliğinin geliştirilmesi arzusuyla;

aşağıda belirtilen hususlarda mutabık kalmışlardır:

MADDE 1

Taraflar, aşağıda belirtilen konuları da içerecek şekilde enerji ve mineral kaynaklar alanında işbirliğini teşvik edeceklerdir:

1. Madencilik ve madencilik ile ilgili faaliyet alanlarında özel sektörün teşvik edilmesi ve petrol ve doğal gazı da içerecek şekilde hidrokarbonların geliştirilmesi;

2. Büyük ölçekli madencilik faaliyetleri de dahil olmak üzere maden arama ve çıkarma;

3. Aşağıda belirtilen alanlarda eğitimler:

a. Jeologlara ve Maden Mühendislerine yönelik eğitimler;

b. Hidro karbon arama ve üretimine yönelik eğitimler

c. Coğrafi Bilgi Sistemi (GIS) ve mineral arama için uygulanan uzaktan algılama eğitimleri;

d. Mühendislik jeolojisi ve Jeoteknik araştırmalar;

e. Sosyal ve çevresel etki değerlendirmesi ve bu etkilerin azaltılmasına yönelik stratejiler ile maden güvenliği.

4. Jeolojik haritalama ve araştırma;

5. Petrol ve doğal gaz arama ve üretim alanlarında araştırma,

6. Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti, Afganistan madencilik sektöründe yatırım yapmaları amacıyla şirket konsorsiyumlarının oluşturulmasını teşvik edecektir. Afganistan Hükümeti, Türk Maden şirketlerinin Afganistan mineral ve hidrokarbonlar sektöründe yatırım yapmaları için gerekli yatırım ortamı, güvenlik ve diğer olanakları sağlayacaktır.

MADDE 2

1. Taraflar, uygulamaya yönelik aktivite ve süreç programını tespit edeceklerdir.

Müşterek faaliyetler aşağıdakileri de içerebilir:

a. Araştırma ve Eğitim kurumları arasındaki entegrasyon ve ilişkilerin güçlendirilmesi;

b. Taraflar ile özel ve kamu teşebbüs ve organizasyonlar arasındaki ilişkilerin özendirilmesi ve teşvik edilmesi;

c. İlgili kurumlar arasında işbirliği.

MADDE 3

1. Taraflar, 1. Maddede sözü edilen ortak aktiviteler çerçevesinde kısa ve orta dönemde işbirliğini destekleyeceklerdir.

2. Bu Mutabakat Zaptı'nın hedeflerinin gerçekleştirilmesi amacıyla, İki Yıl Süreli Çalışma Planları, Taraflar'ın karşılıklı anlaşmaları doğrultusunda hazırlanacaktır.

MADDE 4

Bu Mutabakat Zaptı, Tarafların karşılıklı yazılı onayı ile her an değiştirilebilir. Değişiklikler, Bu Mutabakat Zaptı'nın 9. Maddesinde saptanmış yasal prosedürlere uygun olarak yürürlüğe girecektir.

Bu Mutabakat Zaptı'nın yorumlanmasından veya uygulanmasından kaynaklanan uyuşmazlıklar, Taraflar arasında karşılıklı görüşme yoluyla dostça çözümlenecektir.

MADDE 5

Bu Mutabakat Zaptı çerçevesindeki faaliyetlerin gerçekleştirilmesi, Taraf ülkelerin kanun ve düzenlemeleri ile fon ve personel mevcudiyetine bağlıdır.

MADDE 6

Bu Mutabakat Zaptı'nın uygulanmasından sorumlu birimler, Türk Tarafı adına Enerji ve Tabii Kaynaklar Bakanlığı ve Afgan Tarafı adına Madenler Bakanlığıdır.

MADDE 7

1. Taraflar bir Ortak Enerji ve Mineral Çalışma Grubu (EMÇG) oluşturmayı kararlaştırmışlardır. EMÇG, iki Bakanlığın üst düzey yetkilileri eşbaşkanlığında karşılıklı olarak ilgili bakanlıklar, kurumlar ve birimlerden, Taraflardan her birince atanmış eşit sayıda temsilci ve uzmandan oluşacaktır.

2. EMÇG, her yıl, dönüşümlü olarak bir ülkede toplanacaktır. EMÇG 1. Toplantısı, bu Mutabakat Zaptı'nın imzalanmasını müteakip altı ay içerisinde Ankara'da gerçekleştirilecektir.

3. Mutabakat Zaptı hedeflerini gerçekleştirmeye yönelik mekanizmaların parçası olarak EMÇG, gerek görülmesi halinde, Tarafların karşılıklı onayı doğrultusunda geçici grup(lar) oluşturacaktır. Uzmanlık değişimini, enerji ile ilgili özel projeler yürütmeyi ve EMÇG'ye raporlamada bulunmayı amaçlayacak bu grup(lar), iki ülke kamu ve özel sektörünü temsil eden uzmanlardan oluşacaktır.

MADDE 8

Taraflar, bu Mutabakat Zaptı'nın hedeflerinin yerine getirilmesi amacıyla yürütülecek aktivite ve programlar ile ilişkili masrafları, EMÇG toplantılarına katılım dahil olmak üzere, kendisi karşılayacaktır.

MADDE 9

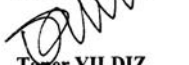
İşbu Mutabakat Zaptı, Tarafların, Zaptın yürürlüğe girmesi için gerekli olan kendi iç yasal prosedürlerinin tamamlandığına dair diplomatik kanallar aracılığıyla karşılıklı gönderecekleri son yazılı bildirim alındığı tarihte yürürlüğe girecektir.

İşbu Mutabakat Zaptı, 5 (beş) yıllık bir süre boyunca yürürlükte kalacak ve Taraflardan biri diğerine Zaptın sona erme tarihinden 6 (altı) ay öncesinde diplomatik kanallar aracılığıyla yazılı olarak Mutabakat Zaptı'nı sonlandırma niyetini bildirmediği takdirde, takip eden 5 (beş) yıllık süreler boyunca otomatik olarak uzatılacaktır.

Bu Mutabakat Zaptı'nın feshi, devam etmekte olan veya gerçekleştirilmiş aktivite ve projelerin geçerliliğini etkilemez.

Bu Mutabakat Zaptı, Ankara'da, 17 Şubat 2011 tarihinde, her biri ikişer nüsha ve eşit derecede geçerli olmak üzere, Türkçe, Darice ve İngilizce dillerinde imzalanmıştır. Farklı yorumlar olması durumunda İngilizce metin geçerli olacaktır.

Türkiye Cumhuriyeti
Hükümeti adına

Tamer YILDIZ
Enerji ve Tabii Kaynaklar Bakanı

Afganistan İslam Cumhuriyeti
Hükümeti adına

Wahidullah SHAHRANI
Madenler Bakanı